

Tisztelt Polgármester Asszony / Úr!

Tisztelt Képviselő-testület!

A Balaton-felvidéki Borvidék elnökeként fordulok Önökhöz, egy olyan ügyben, amely messze túlmutat a szőlő termelés ágazaton és közvetlenül érinti településeink jövőjét, gazdaságát, közösségi értékeit, természeti örökségét.

A szőlőtermelőket 2025-ben rendkívüli kihívás elé állította az amerikai szőlőkabóca (Scaphoideus titanus) által terjesztett, fitoplazmás eredetű aranyszínű sárgaság szőlőbetegség megjelenése és gyors terjedése. A kórokozó a szőlő növény élettani működését súlyosan károsítja, a tőkék fokozatos legyengüléséhez, majd pusztulásához vezet, miközben hatékony gyógykezelése jelenleg nem áll rendelkezésre. A fertőzés terjedésének elsődleges módja a vektor rovar, amely „nem ismeri” a birtokhatárokat, és különösen gyorsan képes terjedni elhanyagolt, műveletlen területekről.

A kialakult helyzet Magyarországon hatósági szempontból is járványügyi kockázatot jelent.

A hegyközségek - a hatóságok bevonásával és iránymutatása alapján - már megkezdtek a kormányrendeleteken alapuló szükséges intézkedések előkészítését és végrehajtását.

A Balaton-felvidék - és különösen a borvidékünkhöz tartozó települések – egyedi, mozaikos településszerkezete olyan földrajzi sajátosság, amely a kizárólag ágazati keretek között történő járvány elleni védekezést gyakorlatilag lehetetlenné teszi. Fontos tudni, hogy a hegyközségi információs és ellenőrzési rendszer kizárólag a hegyközségben nyilvántartott tagokra terjed ki, miközben egyetlen hegyközségi tag környezetében akár 20–30 olyan „hobby-jellegű” szőlőterület is található, amelyek nem részei semmilyen hivatalos nyilvántartásnak.

Amennyiben ezek a kisparcellák, zártkerti területek, elhanyagolt ültetvények nem kapnak időben és megfelelő információt a védekezési kötelezettségekről, akkor a fertőzés kontrollálhatatlanná válhat, és a történelmi filoxeravészhez hasonló léptékű pusztítást okozhat.

Borvidékünkön erre sajnálatos módon már konkrét példák is vannak.

Fontos hangsúlyoznom: itt már nem kizárólag a szőlőről és a borágazatról beszélünk. A szőlőültetvények meghatározzák településeink tájképét, identitását, a kialakult pincészetek, vendéglátó egységek és az erre épülő borturizmus pedig a helyi gazdaság szerves részét képezik. Ez közvetlen hatással van az önkormányzatok bevételeire: a befizetett adókra, a turisták költségeire, a vendégéjszakák számára, valamint az aktív turizmus – különösen a kerékpáros forgalom – vonzerőjére, amely nagyrészt a táj szépségére és rendezettségére épül.

A hegyközségek 2026 tavaszán megkezdik a járványügyi kockázatot jelentő elhanyagolt, műveletlen területek, ültetvények, árokpartok feltérképezését és – jogszabályi keretek között – felszámolását, illetve felszámoltatását. Mivel a kórokozónak számos gazdanövénye ismert, ez az intézkedés létfontosságú a terjedés megfékezésében. Mindez önkormányzati tulajdonú területeket is érinthet, ezért tisztelettel kérjük, hogy ennek vizsgálatát Önök is kezdjék meg.

Meggyőződésem, hogy a megoldás nem maradhat kizárólag a hegyközségi információs rendszeren belül. Települési szintű fórumokra van szükség, ahol minden érintett gazdálkodó – legyen akár hivatásos, akár hobbitermelő – hiteles, közérthető és szakmailag megalapozott

tájékoztatást kap a kialakult helyzetről. Fontos, hogy megismerjék a jogszabályi környezetet, az esetleges szankciókat, és azt is, hogyan kerülhetők el ezek felelős, megelőző magatartással. Mindezt jószándékú segítségként, közös érdekünk mentén kell közvetítenünk.

Ezért tisztelettel kérem Önöket, hogy településeiken – lehetőség szerint május hónap előtt – szervezzenek lakossági, gazdálkodói fórumokat. A Balaton-felvidéki Borvidék és a hegyközségek részéről minden szükséges szakmai erőforrást, tudásanyagot és előadót biztosítunk ehhez.

Hiszem, hogy közös felelősségünk megóvni azt a tájat, amelyből élünk, amelyhez kötődünk, és amelyet a jövő generációinak is tovább kívánunk adni.

Tisztelettel:

Egly Márk elnök
Balaton-felvidéki Borvidék

a borvidéki települési választmányi tagok nevében

Sümeg 2026.01.23.